N°. 94.

DE GRONDWET.

TE ZEGELEN 1853.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DINGSDAG 13 SEPTEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . ƒ 4.50
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.20.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

BERIGT.

Zij, die zich met het nieuwe quartaal, beginnende 1 October aanstaande, abonneren op deze Courant, zullen »de Grondwet« reeds van af den 19den dezer — zijnde de dag van de opening der nieuwe zitting van de Staten-Generaal — *gratis* ontvangen.

JOH. NOMAN EN ZOON.

Een ministriële rebus.

Het Ministerie DONKER-VAN-HALL heeft, sedert zijne optreding, zich bovenal onderscheiden door zijn onmiskenbaar talent, om aan de Natie charades ter oplossing aan te bieden. Dat is een wel »eigenaardige« tactiek, maar zij levert, als middel van afleiding, toch nog al nut op. De rebus-fabriek, door de gebrevetteerde firma GROEN-VAN-HALL-DONKER EN Co. opgerigt, herinnert ons den staart van ALCIBIADES schoonen hond. Van alle charades, tot dusver ter oplossing aangeboden, behaalt, in geheimzinnigheid van inkleeding en zinrijkheid van voorstelling, de charade den prijs, die door den Heer LIGHTENVELT is opgegeven, onder het motto »opening« ter wassching van de blaam«: »De Minister LIGHTENVELT *was tegen de wet;* hij had dus als eerlijk man zijne demissie moeten nemen in plaats van zich te verwijderen.«

De rebus — aldus spreekt de Heer LIGHTENVELT — dien ik de eer heb, thans aan te bieden, komt regelregt uit de basterd-fabriek van anti-revolutionnaire »eigenaardigheden.« Van daar de moeijelijkheid der oplossing; want hij is uit »historisch positieve« beelden en tafereelen zamengesteld.

Het eerste tafereel stelt den raad van Ministers voor, waar ik, met de Grondwet in de hand, en mijn collega DONKER diens beroemde »*vlechten van banden*« herinnerende, met een schuinschen blik op den heer VAN HALL, die tot mijne bevreemding op DONKERS Brochure »*Aan alle vrienden van vrijheid en orde*« zit te leunen, het beginsel bestrijd, om eene wet te maken gelijk is gemaakt. Te vergeefs »*verdedig*« en »*vertegenwoordig*« ik de belangen der Roomsch Catholieken; te vergeefs zeg ik: »gij allen kent de behoeften niet van mijn kerkgenootschap«; de raad van Ministers besluit om *evenwel* de wet in te dienen, opdat er *niets* gebeure wat in strijd is met de welbegrepen beginselen van homogeniteit.«

Het tweede tafereel doet u zien, hoe de heeren DONKER en VAN HALL, in doodsangst over mijn tegenstreven, aan mijne voeten liggen geknield, om mij uit het kabinet naar Rome te doen reizen; hoe de heer VAN REENEN mij eene reiskaart voorhoudt met al de aanlokkelijkheden van een italiaanschen hemel; en als tegenhanger de heer VAN DOORN, badende in zijne tranen, mij eene getrouwe en door snikken afgebroken schets geeft van den anders eerlang in Nederland te verwachten bacchanaliën-dans der Fakkelianen, in wier kring het Ministerie zou staan rond te duizelen. Gij ziet in dat tafereel, hoe *ik* te vergeefs vraag, of het dan niet mijn pligt veeleer ware, om ook in 's lands raadzaal te waarschuwen tegen de aanneming van een zoo verderfelijk beginsel, als nu was aangenomen; of wel door mij te verwijderen uit een kabinet, dat met mijne denkbeelden niet homogeen is? De Heer VAN HALL dient mij een lepel vol toe van zijn universeel geneesmiddel: »*alle regering is transactie*«; en bedwelmd stort ik neder, ook door den bijkomenden indruk van een treffend discours over »*Staat en Kerk,*« door den Minister van Marine geimproviseerd.

Het derde tafereel verplaatst u in mijn slaapvertrek. De »aandrang« en de lepel drank hebben mij afgemat. Slaaploos wentel ik mij op mijne legerstede rond. Welke tooneelen rijzen voor mijne oogen op! Ik zie mij in eene koets gezeten, vliegen over berg en dal; ik zie den liefelijken italiaanschen hemel boven mijn schedel schitteren; ik riek de parmesan-kaas en de heerlijke macaroni; ik zie het Vaticaan voor mij geopend; en hoor mijne kleinkinderen uitroepen met hoovaardigheid: »Grootpapa is naar Rome geweest en heeft den Paus [illegible] Eensklaps wordt het slaapvertrek in damp gehuld. Het gerommel des donders en het vuur des hemels, dat er door heen kruist, doet van angst mijne haren te berge rijzen. Daar naakt de straf (zoo is mijne vrees) voor mijne »staatkundige eerlijkheid.« IJdele angst! Van uit een damp nadert eene lange, ernstige gestalte mijne sponde. »Stel u gerust« — zoo roept zij uit: — »Houd niet »vast aan beginselen; offer uwe portefeuille niet op aan »een ijdel begrip van consequentie. Zie in mij het slagt»offer van de dwaze meening om getrouw aan zijne »beginselen te blijven. Verguizing is dan teregt uw »loon. Wilt ge gekroond zijn met eer en glorie; wilt »ge u een eerzuil zien gesticht, houd dan alleen vast »aan het beginsel: »»*Perissent les principes plutôt* »»*que le portefeuille.*«« »Waartoe die strijd met uw ge»weten? Is het lot niet benijdenswaardig van de Heeren »PAHUD, ENSLIE en FORSTNER VAN DAMBENOY? O aarzel »niet langer. Waarlijk groote mannen springen *altijd* »over beginselen heen; de kleingeestige *alleen* valt over »een beginsel, dat hij zich zelf tot dam zijner hande»lingen heeft neergelegd.« Thans overtuigd, spring ik uit mijne legerstede op, schel mijn kamerdienaar en beveel in te spannen. Twee uren later ben ik op weg naar Rome.

Het vierde en laatste tafereel stelt u voor, hoe ik sta met twee aangezigten en dus ook met twee monden. Het eene aangezigt is gekeerd naar den Paus, het andere naar de Eerste Kamer. De eene mond zegt tot den »Heiligen Vader«: »»Verontrust u niet; de wet is »»overheerlijk; ik kan u haar aanbevelen; vat er toch »»geen verkeerden indruk van op««. De andere mond spreekt aldus tot de Eerste Kamer: »»Ik heb mij *tegen* »»het *beginsel* verklaard, om het toezigt over kerkge»»nootschappen te regelen *bij wet;* ik heb *ook deze* »»*wet* in vele harer deelen tot het laatste toe *bestreden.*««

De Heer LIGHTENVELT gaf, als blijk van welwillendheid, tegelijk met dezen rebus ook de oplossing. Dat was trouwens, naar onze meening, raadzaam; want die oplossing ware welligt moeijelijk geworden.

Zij luidt:

»*En ik meen nu nog, door in het kabinet te blijven,* »*te handelen in het ware belang van den Koning, van* »*het algemeene land en van de Katholijken in het bijzon*»*der. Ik meen ter goeder trouw, aan de algemeene zaak,* »*in het belang van allen, een offer te brengen, door* »*mijne portefeuille te* BEHOUDEN.«

De heer VAN DAM VAN ISSELT borgt wel, maar scheldt niet kwijt.

De nederige volksvertegenwoordiger, die van zich zelf getuigt, dat hij is »*een verlicht, verstandig, gematigd, en verdraagzaam Protestant*«, heeft zich, bij de discussiën over de »wet« herinnerd, dat hij ons nog een antwoord schuldig was op de vermaning, die wij hem, bij gelegenheid van de beraadslaging over het adres van antwoord der Eerste Kamer op de Troonrede, gaven, om dan toch niet langer den Don Quichotte te spelen, die tegen de windmolens vecht.

Het schijnt, dat onze vermaning nog al indruk in het land heeft gemaakt, hetgeen ons natuurlijk genoegen doet; want twee maanden later gevoelt er de heer VAN DAM nog al het overtuigende der waarheid van; en, niet tevreden met de exemplaire executien van het *Tielsche Weekblad*, heeft de heer VAN DAM in 's lands raadzaal, aan zijn spijt lucht gegeven en zich daardoor op nieuw gesteld in het licht van een »verlicht, verstandig, gematigd en verdraagzaam Protestant«, natuurlijk à la VAN DAM.

Reeds in ons vorig No. deelden wij den uitval mede, dien deze heer zich veroorloofde te doen tegen schier de geheele Nederlandsche drukpers, die zoo moedig voor de Grondwet en de godsdienst heeft gestreden. De president van *Unitas* voegde er, bij die gelegenheid, nog de volgende woorden bij:

»En nu wijs ik niet, Mijne Heeren! op die schandbladen, [illegible] maar op die »die ten deele geschreven worden door mannen van talent, geschreven dooor hen, die »*de Grondwet*« hebben durven nemen »als de leus, gesteld boven een blad, dat twist en tweedragt in »het vaderland zaait.«

Wij zijn den heer VAN DAM hartelijk dankbaar. Zulk eene aanbeveling uit den mond van dien heer, doet ons ook bij de verlichte, verstandige en verdraagzame Protestanten, meer goed dan een honderdtal advertentiën zouden vermogen. Het zal ons steeds eene eer zijn, wanneer wij ons door den heer VAN DAM, den president van *Unitas*, aldus hooren qualificeren; want het is het krachtigste bewijs van onzen heilzamen invloed tegen het verderfelijke zaad, dat door de geheime woelingen der partij van den heer VAN DAM in het bloed des volks wordt overgebragt.

Eene enkele vraag slechts wenschen wij te rigten tot den heer VAN DAM.

Gij hebt verklaard alleen te wijzen op die bladen, die, door voor grondwet en vrijheid van godsdienst te strijden, naar uwe meening, »twist en tweedragt« zaaijen in het vaderland. Alzoo gewezen op *Handelsblad*, *N. R. Courant*, *Tijd*, *Arnhemsche Courant*, *Echo Universel*, *Grondwet* en dat legio andere bladen van dezelfde politieke rigting.

Gij hebt niet willen wijzen »op die schandbladen; waarvan er helaas! te veel zijn in het Vaderland.« Buiten de dagbladen echter, voorstanders van Grondwet en vrijheid van godsdienst, kennen wij geene andere, dan bijv. *Amsterdamsche Courant*, *Tielsch Weekblad*, *Dagblad van Leyden*, [illegible] *Kronijkske*, *Nederlander*, *Fakkel*, *c. s.*

Zijn deze welligt de »schandbladen«, door u bedoeld? Gaarne — om der nieuwheid van inzigt wille — zagen we uwe qualificatie gespecificeerd.

»Wanneer ik die Aprilsbeweging billijk, dan moet ik »evenwel erkennen, dat ik ze ook betreur; en wanneer »ik de wijze, waarop zij zich geuit heeft niet geheel en »al goedkeur, dan is het omdat bij velen onder het »masker der godsdienst een politiek doel verborgen »lag; omdat niet *sommigen*, zooals de Synode zegt, »maar *velen* onheilig vuur op het altaar hebben gebrand. »Velen toch grepen deze gelegenheid aan, niet alleen »om het door eenen vreemden prelaat verguisde Pro»testantisme het hoofd weder te doen opbeuren, waartoe »ik gaarne het mijne had bijgedragen, maar om een »Ministerie te verwijderen hetwelk men om geheel andere »redenen moede was. Ik treed niet als verdediger van »dat Ministerie, wat zijne politieke rigting betreft, op; »ik zoude het slechts met verzaking mijner beginselen »doen, maar bij den laster en de verguizing, waaraan »zijne uitstekendste hoofden bloot stonden, is het eene »behoefte voor mij, vorderen regt en billijkheid om te »erkennen dat hoogstbegaafde mannen deel van hetzelve uitmaakten; dat er bij het binnenlandsch be»stuur eene kracht en klem, eene orde en regelmaat »heerschten, die we sedert 1815 nooit gehad hebben; »dat ons finantiewezen geregeld en bestuurd is op eene »wijze, die den lof van elken onpartijdige verdient.«

VAN RHEMEN VAN RHEMENSHUIZEN.

(*Bijblad* 7 Sept).

Eene vernieuwde bevestiging door den zwager van 's Konnigs stalmeester Bn. Schimmelpenninck:

1°. dat de *pausselijke allocutie* niet was *oorzaak*. maar gediend heeft tot *aanleiding* der aftreding van het Ministerie;

2°. dat niet slechts *sommigen*, waar *velen* het *petitionnement* hebben gebruikt als *middel* tot bereiking van hun *doel*;

3°. dat het afgetreden Ministerie *verguisd*, *belasterd* en *miskend* werd;

4°. dat niet te vergeefs is gezegd geworden: »Wacht op mijne daden!«

De ijver, door den Heer GODEFROI aan den dag gelegd, bij de verdediging der »Wet» schijnt hem menige onaangename taak te bezorgen. Ziet hier onder anderen, wat zijne geloofsgenooten van hem verlangen.

„Wij zien," — aldus leest men in het *Israëlitisch Weekblad* N°. 34 — „onze R. C. landgenooten vrijwillig en met liefde zich de hoogste prelaten aanschaffen, wier onderhoud hun schatten gelds zal kosten, terwijl hunne tegenstanders nog grootere schatten misschien — hoewel dan ook van eene andere munt — verspillen, om dit te verhoeden. Dit zijn lessen, die *onze* vertegenwoordiger zich meer en meer ter harte moest nemen; dan zou het gewis niet lang duren, of men zou den Heer GODEFROI met klem en waardigheid in 's lands raadzaal hooren klagen over een Protestantsch-Jezuitisch genootschap, dat zich uitsluitend ten doel stelt, onze teederste belangen te schokken, [wij zeggen niet te verontrusten], maar te beleedigen, dat geen andere roeping kent, dan onze godsdienst verachtelijk en bespottelijk te maken, niet alleen in de oogen van andersdenkenden, maar het spuwt zijn venijn tot zelfs in den boezem van huisgezinnen onzer eigene geloofsgenooten, ten einde Israël. renegaten te fabriceren! O! het is niet om die eenige magere, ongeoefende schapen, die dat wolvengebroed der kudde ontsteelt, dat onze vertegenwoordiger zijne stem behoefde te doen hooren; deze kunnen wij slechts beklagen; maar zijne stem moest helder en krachtig klinken ten behoeve der naaste, diep bedroefde en vernederde betrekkingen van dezen rampzaligen renegaat; maar zijne stem zou klinken ten behoeve van het beleedigd en geschokt gevoel van geheel het Israëlitisch deel der Hollandsche natie.

„O! men zegge toch niet; het proselieten maken ligt in de missie der Christelijke godsdienst; ja, maar het zijn de verfoeijelijke middelen, dien men daartoe bezigt, waartegen dient geprotesteerd te worden.

„Wanneer al het proselieten maken in de missie ligt van den Christen, dan hebben wij evenwel een te goeden dunk van den geest hunner leer, om ons niet overtuigd te houden, dat zij zulke bedriegelijke of liever Jezuitische middelen, als welke zij tot dit doel gebruikt, niet ten strengste laken zonde, of geldt het ook niet bij den Christen: „„Doet een ander niet, hetgeen gij „„zelf niet wenscht gedaan te worden."" Neen, het openbaar zaaijen van haat en tweedragt, schande en ongeluk in het vreedzaam huisgezin, het hoonen en beleedigen van het godsdienstig gevoel eener gansche gemeente van brave, stille burgers in den Staat, die hun land en Koning met dezelfde liefde zijn toegedaan, als elke andere kerkelijke gemeente, kan niet liggen in den geest van het Christendom! Neen, dit moet eindelijk ophouden, dit schandaal heeft helaas! reeds al te lang geduurd, daartegen dient ernstig en met nadruk bescherming gevraagd, ja zoo noodig afgesmeekt te worden. Stille, zedige, opregte en liefderijke levenswandel als voorbeeld, moet ook bij hen gewis het eenige middel zijn, vooral in een beschaafden Staat, om proselieten te maken."

Onder het opschrift: *Haagsch ontbijt*, levert de *Arnhemsche Courant* tegenwoordig zeer aardige bijdragen. Zie hier een paar dier stukjes:

[illegible] de wet *niet* te doen aannemen.

De Groenianen hebben haar *doen* aannemen.

Na de aanneming, is het groeniaansch orgaan onuitputtelijk in afkeuring der wet.

Zelfs zoo zeer dat thans van de wenschelijkheid harer *intrekking* wordt gewaagd.

Wie deden *eerlijker?*

De *vrijzinnigen* of de *onvrijzinnigen?*

— «Wat zijn toch *Groenianen?*»

— «Wel! lees de boeken van den heer GROEN VAN PRINSTERER.»

— «Om u de waarheid te zeggen, ik wil wel gelooven dat zij heel mooi zijn, maar ik vindt ze zoo vervelend.»

— «Dat moogt ge van geschriften van *dien* man niet zeggen, dat is, volgens zijne eigen krant, *onvoegzaam*, *onbeleefd*, *onbetamelijk* en *grof.*»

— «Ja maar, ik word er dan toch zoo draaijerig van.»

— «Dat komt omdat gij geen *anti-revolutionnair* zijt.»

— «Dat mag wel zijn, want ik weet waarlijk evenmin wat dat voor lui zijn.»

— «Dan zal ik het u zeggen. Het is inderdaad hoogst eenvoudig. *De Nederlander* van 17 Augustus ll. stelt het met een paar woorden helder in 't licht. «« *De Groenianen* ZIJN *Christenen*,»» waarom? ««OMDAT zij *anti-revolutionnairen* zijn,»» — kunt gij mij wel volgen?

— Gaat je gang maar.»

— ««omdat zij»» let wel op! ««*anti-revolutionnairen* zijn, en *revolutionnairen* zijn»», vatje? ««in éénen geest met *Ultramontaanen.*»» Dat is het, niets anders. Hebt ge het nu?

— «Volkomen; daar heb ik vooreerst al genoeg aan.»

De heer LIGHTENVELT is terug.

Hij is *tegen* de wet.

Hij zal echter geven een *blijk van verknochtheid* aan zijne portefeuille.

En de homogeniteit dan?

Het staatsbelang verbiedt daaromtrent eenige inlichting te geven. — Art. 89 der Grondwet, *als ik mij niet vergis*, zoo als VAN HALL zegt.

En de Staten-Generaal?

Hoor eens, de ministers zijn *dienaren des Konings*, die alleen aan Hoogstdenzelve en hun geweten verantwoording schuldig zijn.

En het publiek dan?

Och! dat malle publiek!

Maar het publiek, dat is toch de natie!

Welnu! wat zou dat?

Zie je, daar is hier geen quaestie van *opstaan*, maar van *zitten*.

Groenianisme.

De Nederlander beijvert zich voortdurend en vooral in de laatste dagen, stukken uit *de Tijd* over te nemen, om ze met tegenredenen te kunnen voorzien. Hij laat dan ook niet na, zijne vreugde te betuigen, wanneer hij meent, dat het „ultramontaansche blad" hem schijnt te begrijpen.

De Fakkel zegt te midden van die polemiek in zijn nummer van 9 September, van *de Tijd*, „van zulk een „blad neemt geen *welopgevoed* mensch meer notitie."

Een fameuse steek onder water, zult ge denken? Niet aangenaam voor de *Nederlandersche* redactie. — Welnu, het is slechts eene handigheid van een vriendelijken bondgenoot, die bewijst hoezeer het Groenianisme veld wint.

De Fakkel schrijft dadelijk onder het voorgaande: „Wat zoowel de ultra-liberalen als de ultramontanen „met leede oogen aanzien, is de verzoening, die tus„schen de mannen van *den Fakkel* en van *de Nederlan„der feitelijk* is tot stand gekomen."

Dezelfde Fakkeliaan zegt: wij verlangen niets liever dan naar de *volledige* openbaarmaking van de stukken, die tusschen het Hof van Rome en het vorig Ministerie, betrekkelijk het herstel van de bisschoppelijke hierarchie, gewisseld zijn.

Waarom tevens niet verlangd naar de kennis van de *andere* stukken, waarop de vorige Ministers gewezen hebben?

Of is *de Fakkel* óók bang, dat daardoor beschuldigingen zullen moeten wegvallen?

De Nederlander van 2 September trachtte de Eerste Kamer tot aanneming der wet te winnen;

„verwerping der wet zou de oorzaak welligt eener „ministerieële crisis geweest zijn."

Wij geloofden nooit dat daarvoor vrees kon bestaan.

Geloofde *de Nederlander* in ernst, ook voor de *openingen* van den heer Lightenveldt, dat de tegenwoordige ministers zich de opoffering om aan het bewind te blijven niet zouden willen getroosten?

„Is welligt," zegt *de Nederlander* van 1 Sept. „voor de vestiging van den aartsbisschoppelijken zetel te Utrecht *goedkeuring verleend?*"

Wat wil het orgaan der partij, die reeds aan zooveel verwarring in ons vaderland medepligtig is, daarmede zeggen?

Niet alleen doen als de heer van Lijnden, en zonder grond zich voor den kardinaal Antonelli verklaren, tegenover de bepaalde ontkenningen van vier Nederlandsche Staatsmannen, — iets, dat vooral in den mond van een zoo anti-romanist als de heer van Lijnden zeer zonderling klinkt — maar zelfs verder gaan en insinueren, dat er niet alleen door Rome *mededeeling* is gedaan,

dat er zelfs *overleg* heeft plaats gehad,

dat wat meer is, *goedkeuring* verleend is?

Tot nog heeft niemand daaraan gedacht.

Het *strijdt* met alles wat bekend is over den ganschen loop der zaak.

De *Nederlander* is tot verklaring zijner woorden verpligt, of zij zullen geacht worden te behelzen eene dier insinuaties, die een blad onteeren.

Buitenland.

ENGELAND.

Uit een openbaar gemaakt verslag blijkt, dat er in het afgeloopen jaar, eindigende met 5 Jan. 1853, 712 schepen, metende te zamen 167,491 tonnen, in het Vereenigde Koningrijk zijn gebouwd. In het jaar te voren, bedroeg het aantal nieuw gebouwde schepen, in het rijk, op de eilanden in het kanaal en de Britsche kolonien, 1382, metende 293,679 tonnen. Het aantal personen dat op de schepen in de verschillende havens van het rijk tot op het einde van 1852 in dienst was, bedroeg 243,152, en het aantal schepen, waarop zij dienst deden 34,402, metende te zamen 4,424,292 tonnen. De gezamenlijke tonnenlast der schepen in den buitenlandschen handel, die in het afgeloopen jaar zijn binnengekomen, bedroeg 6,730,160, terwijl de uitklaringen 6,872,581 tonnen inhoud beliepen. De tonnenlast, die voor den kusthandel is uitgetrokken, daaronder begrepen die tusschen Engeland en Ierland, bedroeg voor den uitvoer 12,475,401 en 13,441,315 voor den uitvoer. Verder blijkt het, dat het getal schepen, dat in 1852 in het buitenland gebouwd, en door Britsche onderdanen aangekocht werd, aan welke rijkszeebrieven werden verleend, 28 bedraagt, metende 6724 tonnen.

— Men verneemt nog vele bijzonderheden wegens de ontvangst der koningin in Ierland, welke van de gehechtheid der bevolking jegens H. M. de meest doorslaande blijken moet hebben opgeleverd. De pogingen, door de tegenpartij aangewend, om een bewijs van wrevel of misnoegen te geven, zijn geheel ijdel geweest.

Wel heeft men opgemerkt, dat de Katholijke geestelijkheid zich, gedurende het verblijf van H. M. in Ierland, ter zijde gehouden heeft. Doch die houding wordt aan geen gebrek van vaderlandsliefde of van getrouwheid aan de Souvereine geweten, maar aan de gedwongene houding, waarin die geestelijkheid zich ter zake van het voeren harer titels, bevindt. De vorige maal, toen H. M. Ierland bezocht, werd zij met de kerkelijke titels in het dagblad van Dublin aangeduid; thans werd dit onmogelijk beschouwd, en van daar dat de geestelijkheid liever ter zijde gebleven is.

FRANKRIJK.

De Keizer en de Keizerin zijn van Dieppe te Parijs teruggekeerd.

— De beurs is altijd in een gedrukten staat, zoowel uit hoofde van de Turksche aangelegenheden, als door de vrees voor te veel omvattende speculatien van allerlei aard, die thans in Frankrijk plaats hebben.

— De aardappelenoogst is in de omstreken van Parijs in vollen gang, en levert ruim en eene goede hoedanigheid op.

De granen zijn steeds dalende.

— Men spreekt van den terugkeer van koningin Maria Christine uit Engeland te Parijs, daar H. M. vruchteloos moeite zou hebben gedaan om bij de familie van Orleans te Claremont te worden toegelaten.

BELGIE.

De ontvangst van den Koning en de Koninklijke familie te Luik heeft te meer genoegen gedaan, omdat de bevolking dier stad als van zeer democratische aard werd afgeschilderd en de jongste ongeregeldheden aldaar door de tegenwoordige houding der menigte op de beste wijze weêrsproken werden. Het bleek dat de geest des volks met de opzetting van eenige kwaadwilligen, ter gelegenheid van eene oogenblikkelijke duurte van levensmiddelen niets te maken had. De arbeiders in de mijnen, ijzerwerk en weverijen hebben ten getale van wel 20000 in brigades, met muziek en banieren, eenen optogt gehouden en het jonggehuwde Vorstelijk paar een geschenk aangeboden, waarvoor zij alle eenigen penningen hadden afgezonderd. Dat geschenk bestond uit twee prachtige laurierboomen, welke uit de schoone verzameling van wijlen baron d'O... voortkwamen. De kroonprins heeft die met blijkbare ingenomenheid aangenomen. Het geheel der ontvangst te Luik was een waar feest der nijverheid gewijd.

— De statuten van den ijzeren spoorweg van Manage naar Erquelinnes, aan de Sambre, zijn den ... in het regeringsblad verschenen. Men rekent dat ... in achttien maanden tijds zal voltooid zijn; ten andere zijde zullen de afdeelingen van Manage naar Nijvel en Wavre, alsook van Nijvel naar Groenendaal zijn afgearbeid, welke met Brussel zullen worden verbonden door een tak van den spoorweg van Luxemburg. Het geheel van die nieuwe wegen zal den afstand van Brussel naar Parijs met 46 mijlen, dat is een achtste van den weg, verminderen. De verbetering van den Noorder-spoorweg tusschen Creil en St.-Denis zal den afstand nog met 39 mijlen verkorten; zoodat men in der daad een nieuwen weg van Brussel naar Parijs zal hebben, die 85 mijlen korter is, dan de tegenwoordige weg; hetgeen een vierde minder is dan de bestaande weg, terwijl men bovendien door geen tunnel te reizen heeft.

Te Brussel zullen maatregelen worden getroffen, om de reizigers van Parijs, hetzij naar Keulen, hetzij naar Antwerpen en Rotterdam, regtstreeks door Brussel te trekken; de linie van Manage naar Erquelinnes is ... eene ware verbindingslijn, welke de gemeenschap tusschen Frankrijk, Belgie, Duitschland en Nederland zeer zal bevorderen.

— De bijeenkomst van weêr- en zeevaartkundigen van verschillende landen te Brussel, heeft hare werkzaamheden voltooid. Denemarken heeft zich nog in tijds laten vertegenwoordigen; maar Spanje, eenmaal zoo groot in de zeevaart, is daarin achterwege gebleven. Het verslag van de werkzaamheden der conferentie is door den heer Maurij en kapitein Beechey van de kominkl. Engelsche marine, opgesteld en door al de tegenwoordige leden onderteekend. Het is in het Engelsch en Fransch opgesteld, en terstond met de aanteekeningen der zittingen in druk gegeven; ook heeft men de voor de oorlogs- en handelsmarine aangenomene tabellen doen drukken. De vergadering heeft besloten, de oorspronkelijke stukken aan de koninklijke Akademie te Brussel over te leggen, om die in hare archieven te doen bewaren.

De conferentie heeft, alvorens uit een te gaan, haren voorzitter den hoogleeraar Quetelet uitgenoodigd, ...

dank aan de Belgische regering te betuigen voor de ondervondene gastvrijheid en goede diensten.

ZWITSERLAND.

De eedgenootschappelijke assises te Coire heeft drie Italiaansche vlugtelingen vrijgesproken, die beschuldigd waren zijdelings de poging tot opstand, welke den 6 Februarij te Milaan heeft plaats gehad, te hebben bevorderd. In weerwil van de vrijspraak, heeft de Bondsraad, na onderzoek der zaak, gemeend twee van die lieden, die niet genaturaliseerd waren, te moeten verbannen, onder anderen, op grond, dat zij met Marzini in briefwisseling stonden.

GRIEKENLAND.

Volgens berigten uit Athene, van den 26 Augustus, hadden de ministers officieel aan den senaat kennis gegeven van het besluit der Londensche Conferentie betrekkelijk de troonsopvolging.

ITALIE.

Men verhaalt, dat de Oostenrijksche troepen in het voorjaar het groothertogdom Toskane zouden ontruimen. Sommigen willlen aan dit gerucht nog niet te spoedig geloof hechten.

Met hoe veel behoedzaamheid men de tijdingen, van welke zijde ook, uit Italie moet opnemen, blijkt o. a. uit het berigt, dezer dagen gegeven, dat een aanslag op het leven van Mgr. Rivarola was geschied. Intusschen is die overheidspersoon reeds voor lang dood, en dagteekent de bedoelde aanslag van het jaar 1827.

— Bij een bevelschrift des Groothertogs van Toskane is voor de volgende dienst een zesde op de grondbelasting in zijne staten afgeschaft.

OOSTENRIJK.

Men heeft een berigt uit Orsowa ontvangen, dat als van zoo veel belang werd geoordeeld, dat het zelf per telegraaf is geseind, ofschoon men buiten 's land het gewigt daarvan niet zoo dadelijk zal inzien. Het schijnt namelijk dat men te Orsowa de kroon, den mantel van St. Stephanus en al de andere teekenen en versierselen, heeft teruggevonden, die bij de krooning van de koningin van Hongarije gebruikt werden en die na de omwenteling van 1848 waren verduisterd. Men weet hoe de volksbegrippen aan die kroon en verdere versierselen gehecht zijn, zoo zelfs, dat de bevolking niet aanneemt, dat men wezenlijk koning van Hongarije is, als men daarmede niet bekleed is geweest. Men had zoo men weet, altijd verhaald dat Kossuth ze had medegenomen, hetzij om de groote waarde der kroon, hetzij om den keizer van Oostenrijk ten opzigte van de Hongaren van den invloed dier kenteekenen van de koninklijke waardigheid te versteken, Als het berigt zich bewaarheid, dat zij teruggevonden zijn, dan zou de ongegrondheid van de geruchten blijken; hoe 't zij men beschouwd het vinden daarvan niet als van staatkundige beteekenis ontbloot.

SPANJE.

Men heeft hier te lande spoedig eene verandering van ministerie te wachten. De tijdingen van den 4 stellen het ontslag van den minister van marine als zeker voor, die, naar het schijnt, in de zaak van de verpachting der steenkolen voor de Engelsche stoombootlinie tusschen Londen en de Philepijnsche eilanden betrokken is.

TURKIJE.

Men heeft regtstreeksche berigten uit Konstantinopel tot den 29 Augustus. De oorlogspartij was aldaar steeds werkzaam en de hoop op eene minnelijke vereffening van het geschil verflaauwde al meer en meer. Men verhaalde dat de Czaar de door de Porte gevraagde wijzigingen niet aannemen, en deze, harerzijds, niet toegeven zal; dat bijgevolg de krijgstoebereidselen worden voortgezet op eene zoo uitgebreide schaal als de hulpbronnen toelaten, waarover Turkije te beschikken heeft.

Zelfs zij, die het meest vredelievend gestemd zijn, erkennen, dat deze houding van Turkije de bloote en eenvoudige aanneming van de voorgeslagene wijzigingen door den Keizer van Rusland meer bezwaarlijk moet maken. Gesteld, dat hij eerst geneigd ware, er zijne toestemming aan te geven, kon hij door het tegenwoordig oorlogsvertoon in Turkije daarin wel verhinderd worden, ook zijne eigenliefde weder opkomen, en hij in de wijzigingen der Porte een ultimatum zien, dat hij niet zou kunnen aannemen.

De houding der Porte laat zich aan de andere zijde verklaren door de moeijelijkheden van binnenlandschen aard, waarin de loop der zaken haar gebragt hebben; de Turksche bevolking is verwoed geraakt niet alleen door de hooggaande eischen van Rusland, maar ook door de houding van de bemiddelende mogendheden, die den Divan eerst hebben versterkt in zijnen tegenstand, hem daarna in diplomatische onderhandelingen verward, en eindelijk verlaten hebben. De brief van Redschid-pacha geeft niet onduidelijk de gevoeligheid van den Divan zelven daarover te kennen, en die zou daarom bij de bemiddelende mogendheden zooveel wrevel hebben opgewekt. Men sprak inmiddels te Konstantinopel van een nieuw manifest des Sultans, dat eerlang zou worden uitgevaardigd, en waarin hij zijnen onderdanen zou kenbaar maken, waarom hij niet gaaf tot de voorslagen der mogendheden heeft kunnen toetreden. In den tegenwoordigen stand van zaken zou dat manifest veel krachtiger luiden dan dat, hetwelk eenige maanden geleden is uitgevaardigd. De bevolking van Turkije is vol geestdrift tegen de aanmatigingen van het buitenland; en zij wordt daarin nog gestijld door de Polen en Hongaren, die zich in het Turksche leger bevinden en die niets liever wenschen dan oorlog, in de hoop van daardoor hunne zaken te herstellen; iets hetgeen bij bedaard inzien, wel als onmogelijk zal worden beschouwd.

Het kan, bij zoo vele en velerlei bronnen van berigten over de Oostersche zaken, wel niet anders, dan dat er vrij wat onder zijn, die elkander geheel wederspreken; zoo meldt een brief uit Weenen, van 5 September, dat het antwoord van Keizer Nicolaas aldaar omstreeks den 10 verwacht werd, en dat Z. M. geen der voorgestelde wijzigingen zou afslaan, dan die, welke de verdragen van Kainardji en Adrianopel betroffen. (Als men het juist nagaat, is daarin echter de hoofdzaak gelegen.)

Volgens dezelfde berigten zou de Oostenrijksche regering, om nieuwe verwikkelingen te voorkomen, de opening van regtstreeksche onderhandelingen voorslaan, welke te Petersburg, door den graaf van Nesselrode en den Turkschen gezant, die derwaarts zou worden afgevaardigd, zouden gevoerd worden.

De heer van Mayendorff, de Russische gezant te Weenen, zou de meest vredelievende verzekeringen blijven geven, en beweren, dat de terugtogt des Russen uit de Vorstendommen spoedig zou volgen, dat de troepen des keizers den winter aldaar niet zouden doorbrengen enz.

De Engelsche bladen, die voor eenigen tijd nog zoo hevig tegen Rusland uitvoeren en de Porte als eene zwakkere mogendheid in bescherming namen, die geene woorden genoeg hadden om de houding van Rusland af te keuren en de manifesten van die zijde zelfs met eene tot in het kleine vallende wijze te bestrijden, zijn thans zeer gekeerd. Wel keuren zij Ruslands staatkunde in 't algemeen, als eerste oorzaak van de tegenwoordige moeijelijkheden, af, doch zij hebben toch ook woorden van vergoelijking, in het halfbarbaarsche regeerstelsel der Porte, in de onderdrukking van millioenen Christenen door eene Turksche minderheid, in het gebrek aan ontwikkeling van de nijverheid enz. bij de Turken. Die bladen meenen ook, dat de oorlogspartij in Turkije door de Poolsche en Hongaarsche renegaten in hare roekelooze plannen versterkt wordt; dat nu met veel moeite een leger op de been is gebragt van 200,000 man, doch dat eene uitgestrekte linie moet bezetten; de Turken denken dat de tijden der Solimans zijn teruggekeerd, niet beseffende, dat indien dat leger verslagen mogt zijn, Turkije onherroepelijk verloren is, daar de beschermende mogenheden dan geene schrede in zijn voordeel zouden doen. Uit alle vertoogen der Engelsche bladen blijkt, dat de houding, zoo niet van alle bemiddelende mogendheden, zeker van Engeland geheel veranderd is, na de jongst door Turkije aangenome, houding. Men begrijpt dit ligtelijk. De mogendheden dachten voor goed van het moeijelijke vraagstuk ontslagen te zijn, de eindpaal van de onderhandelingen van den geheelen zomer te hebben bereikt; in plaats daarvan is men eensklaps in nog moeijelijker stelling dan in den aanvang geraakt, is de bevolking in Turkije, zoowel als in Rusland, meer dan ooit tegen elkander opgezet, en heeft Ruslands staatkunde gezevierd, zoowel door de feitelijke bezetting van de Vorstendommen, als door de verzwakking van de bescherming van Turkije door de overige mogendheden, die het daarbij ligtelijk over het Oostersche vraagstuk geheel oneens zouden kunnen worden.

Binnenland.

's Gravenhage, 12 September.

Z. M. heeft zijne goedkeuring verleend aan de benoeming van F. H. Kleine, burgemeester van Spaarnwoude, tot secretaris dier gemeente, en aan de benoeming van C. G. Plaat, burgemeester van Nieuweschans en Beerta, tot secretaris van beide gemeenten.

Z. M. heeft benoemd tot procureur bij de arrondissements-regtbank te Zutphen mr. J. Thooft, thans advocaat aldaar.

Z. M. heeft verleend de volgende pensioenen, als aan: G. P. Pfeiffer, ontvanger der dir. bel. en acc. te Ouder-Amstel *f* 1066; J. van den den Heuvel, idem te Beugen *f* 926; M. H. A. van Eijmeren, visiteur der in- en uitg. regten en accijnsen te Rotterdam *f* 1111; A. Willenmier, idem *f* 824; D. Tomassen of Thomassen, commies der Iste klasse bij 's Rijks belastingen te Middelburg *f* 523; M. van de Ende, idem te Oostburg *f* 363; J. P. Baatson of Baetsen, wed. van J. H. Borden, in leven ontvanger der directe belast. en acc. te Broekhuijsen *f* 477; B. Taats, wed. van J. Budding, idem te Hertveld *f* 501; J. M. W. van Noorbeek, wed. van J. F. Faulhaber, in leven visiteur der in- en uitg. regten en acc. te Eijsden; *f* 395, F. Milort of Melort, wed. van J. Roosendaal, in leven landmeter der 1ste kl. bij de bewaring van de hypotheken en van het kadaster te Rotterdam *f* 151; M. C. Bomert, wed. van A. A. Hobbel, in leven adj.-commies bij het gedegeleerd commissariaat der in- en uitg. regten en acc. te Rotterdam *f* 233; H. Willemse, wed. van R. Hoogervorst, in leven commies der 2de klase bij 's Rijks bel. te Middelburg *f* 248.

Z. M. heeft benoemd; tot Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst, de kolonels M. baron van Geen en L. H. W. baron van Aylva Rengers, respectivelijk kommanderende het regement grenadiers en jagers en het 3de regement infanterie; bij het wapen der maréchaussée: tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang) de 2de luitenants C. J. van der Hoff en J. F. Meijer, van het wapen, en overgeplaatst bij het wapen der marechaussée den 1sten luitenant J. K. Peeters, van het 1ste regement dragonders.

Bij Koninklijk besluit van 3 September jl., is de aan Jhr. mr. G. C. Junius van Hemert c. s., verleende vergunning tot aanleg van een kunstweg langs de Dedemsvaart, met concessie tot tolheffing daarop, ovrgedragen op het gemeentebestuur van Avereest.

Bij de Heeren Joh. Noman en Zn. te Zalt-Bommel is, dezer dagen een hoogstbelangrijk werk verschenen, dat wij in de aandacht onzer lezers meenen te mogen aanbevelen. Wij bedoelen het *„Verslag der debatten in het Engelsche Parlement over de regerings-voorstellen ter wijziging van het Britsch Indische Charter.”* Men vindt in dit werk bijeen een zeer degelijk en met oordeel bewerkt overzigt van al de interessante vraagstukken, welke in het Lager- en in het Hoogerhuis zijn behandeld en beslist geworden, met opzigt tot het staatkundig, administratief en financieel beheer van Britsch Indie. Dit werk kan noch mag, naar onze meening, in de boekerij gemist worden van hen, die belang stellen in onze kolonien, en wier werkkring hun roept tot de toepassing van groote vaaagstukken, omtrent koloniale politiek.

Men heeft alhier het treurige berigt ontvangen, dat de kapitein Wildeman, van het regement grenadiers en jagers, in zijn tent in het kamp, op zijn nachtleger dood gevonden is.

H. M. de Koningin is den 6den dezer, des avonds met HD. jongsten zoon in welstand te Stuttgardt aangekomen, waar H. M. eenigen tijd bij HD. bloedverwanten zal doorbrengen.

Wij meldden in een vorig n°. dat de regterlijke collegien te Amsterdam zich bij adres aan den Minister van Justitie hebben gewend, om zich te verzetten tegen de inrigting van een vleugel van het paleis van Justitie als cholera hospitaal.

Naar men verneemt, heeft de minister aan de adressanten te kennen gegeven, dat de tusschenkomst van 's Konings commissaris in de provincie was ingeroepen, om bij den burgemeester te bewerken, dat van het bedoeld plan werd afgezien.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam hebben ter kennis van de ingezetenen gebragt, dat, uit hoofde der weder daar ter stede bestaande Aziatische braakloop of cholera, met overleg van de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt, maatregelen zijn genomen, ten einde de lijders, die niet spoedig genoeg tot hunnen gewonen geneesheer of tot die der armbesturen, waartoe zij behooren, de toevlugt mogten kunnen nemen, aanvankelijk spoedige hulp te kunnen verleenen, en dat dien ten gevolge, aanvangende op eergisteren, Zaturdag, den 10 dezer, des middags ten 12 ure, in het locaal boven het boterhuis aan de Nieuwemarkt, zoo bij nacht als bij dag een geneesheer te dien einde tegenwoordig is. — Burg. en weth. vermeenen voorts deze gelegenheid niet te mogen laten voorbijgaan, om de ingezetenen met allen nadruk aan te bevelen, om, door bevordering van de reinheid, zoo in als buitens'huis, en door omzigtigheid in het gebruik van zoodanige spijzen en dranken, welke voor de gezondheid nadeelig kunnen zijn en de vatbaarheid voor de cholera kunnen vermeerderen, zooveel maar mogelijk mede te werken tot dat alles wat, onder Gods zegen, geschikt kan zijn om den verderen voortgang der ziekte tegen te gaan of althans te verminderen.

De *Geneeskundige Courant* behelst de volgende opgave van den burgerlijken stand in de stad Rotterdam:

Getal dooden: 20 Aug. 5; 21 en 22, 16; 23, 7; 24, 8; 25, 11; 26, 13; 27, 12; 28 en 29, 15; 30, 14; 31, 11; 1 Sept. 16; 2, 15; 3, 22; 4 en 5, 35; 6, 32; 7, 24 en 8, 34.

Bij de plaatselijke geneeskundige commissie zijn als Aziatische cholera-gevallen aangegeven:

23 Aug. 3; 24, 0; 25, 1; 26, 0; 27, 0; 28, 0; 29, 6; 30, 9; 31, 12; 1 Sept. 7; 2, 17; 3, 6; 4, 19; 5, 25; 6, 9; 7, 17 en 8, 24.

Uit Gouda wordt van den 10den dezer gemeld, dat de heer Strackee, uit Rotterdam, aldaar heeft overge-

bragt het gedenkteeken, dat ter nagedachtenis van de begaafde schrijfster, Mevrouw de weduwe van Meerten, geb. Schilperoort zal worden opgerigt. Het gedenkteeken zal te gelijkertijd met de inwijding van de vernieuwde groote of St. Jans kerk, die thans vertimmerd wordt, aldaar ontbloot worden; men verwacht, dat dit in de volgende maand zal plaats hebben.

Men is thans bezig, de stad Utrecht tot de ontvangst van Z. M. den Koning voor te bereiden en op te sieren. Twee eerewachten zijn den Koning ter geleide aangeboden, eene uit de burgerij en eene uit het studentencorps. De burger-eerewacht heeft tot haren kommandant gekozen den heer baron F. H. C. van Heeckeren van Brandsenburg, tot onderkommandant den heer J. Kol en tot banierdrager den heer K. J. A. H. Ram. De eerewacht uit studenten bestaande, heeft tot haren kommandant gekozen den heer M. Plooij en tot onderkommandant den heer M. Mees. Den 14den des avonds zal de stad geïllumineerd zijn. Den 15den zal Z. M. eenige openbare instellingen en inrigtingen bezoeken. Het stedelijk bestuur zal Z. M. een diner aanbieden; des avonds is er Soirée musicale in het het gebouw van Kunsten en Wetenschappen. Vrijdag zullen eenigen uit de burgerij Z. M. een keurig album aanbieden. Des morgens en 's avonds van dien dag zal er een feest in de Maliebaan plaats hebben.

Men schrijft uit Groningen, dat naar men met zekerheid verneemt, de in de zorgvolle dagen van 1849 aldaar opgerigte commissie voor de cholera zieken, die zoo nuttig gewerkt heeft, besloten heeft, om bij een onverhoopt uitbreken der cholera binnen die stad, hare werkzaamheden te hervatten en om zooveel mogelijk reeds nu eenige schikkingen te maken ten einde die ziekte te voorkomen of de andere verspreiding tegen te gaan.

Volgens een bij den burgemeester van Numansdorp ontvangen schrijven van het munt-collegie te Utrecht, is, na een deswege gedaan onderzoek gebleken, dat de twee door hem aan dat collegie toegezonden guldens, *echte muntstukken* zijn, welke echter in de fabricatie een gebrek vertoonen, bestaande *in eene spleet* in het metaal, waardoor de doffe klank derzelven is ontstaan.

De gemeenteraad van Oud-Beijerland, lettende op het gewigt der tijds-omstandigheden, bedenkelijk vooral om het uitbreken eener vreesselijke ziekte in zijne nabuurschap, heeft besloten, dat de kermis *dit* jaar *niet* zal worden gehouden.

△ Z. K. H., de Hertog van Brabant, heeft den Heer J. DE BREET, *beëedigd translateur te Arnhem*, Hoogstdeszelfs bijzondere gevoeligheid doen betuigen, voor een, Z. K. H. toegezonden fransch dichtstuk, bij gelegenheid zijner echtverbindtenis met de Aartshertogin van Oostenrijk.

Met genoegen verneemt men, dat er ten behoeve van de vereeniging tot het bouwen van het zeemanshuis, te Amsterdam, aanvrage bij het stedelijk bestuur is ingekomen tot amotie van de gebouwen, welke zich thans bevinden op het terrein, door genoemde vereeniging tot het gemelde doel aangekocht. Men heeft alzoo de hoop, dat in de groote behoefte, die aan zulk een gebouw bestaat, door den ijver en de volharding dier vereeniging, zal worden voorzien. Het gebouw zal alleruitmuntendst gelegen zijn.

Nadat er reeds drie stoombooten in de vaart van Harlingen op Engeland, gedurende dezen zomer, gebezigd zijn, is er in de loop van de vorige week nog een tweetal bijgekomen, namelijk *the Queen* en *Lion*. Het eerste is eene door aandeelhouders aangekochte Engelsche stoomboot. Het laatste is zeer veel vergroot en heeft op den 10den de vaart van Harlingen op Londen hervat.

Op den 10den dezer des namiddags omstreeks 4 ure arriveerde de Generaal Rollin, adjudant van Z. M. den Keizer der Franschen, vergezeld van een ordonnans-officier van Z. M., te Breda en stapte in het hôtel *de Flandre* af.

Op den 10den dezer is op de werf van de scheepsbouwmeesters Gebrs. Pot, te Elshout, de kiel gelegd van een Campagne barkschip, groot 400 lasten, genaamd *Benjamina Octavia*, gebouwd voor rekening eener reederij onder directie van de heeren M. M. van Dam en F. Fokkens.

⁂ Onze correspondent te ZUTPHEN meldt ons het volgende: In de voorlaatste gemeenteraads-vergadering, alhier, berigtte de Burgemeester dat de Heer Commissaris des Konings dezer Provincie, hier een bezoek had gebragt en bij die gelegenheid zijn verlangen had te kennen gegeven, om de administratie wat beter in orde te hebben, want dat onder anderen de Receuils van 1813-1853 in 't geheel niet waren bijgewerkt. — Nu stelde de burgemeester voor, om ten einde dat meerdere werk te laten te verrigten, een ambtenaar meer op de secretarie te plaatsen op een tractement van *f* 275. — De Raad begreep echter dat de secretaris met *f* 1600 's jaars ruim genoeg gesalarieerd was, om zelve voor het bijwerken der registers te kunnen zorgen, weshalve werd besloten, het achterstallige voor stadsrekening te laten aanwerken, maar het bijhouden voor rekening van den secretaris te laten.

— Wegens herstelling aan de Schutsluis op de rivier, de Berkel bij Borculo werd de passage aldaar gestremd van 16 Aug. tot 6 Sept. Den 4 September ontlaste men door de sluis bij Zutphen het water van die rivier ten einde eenige herstellingen te doen aan het molenwerk dezer stad. Terwijl men nu hiermede bezig is, vernemen wij dat wegens reparatie aan de schutsluis bij de nieuwe molen onder Eibergen de passage alweder zal gesloten zijn van 15 September tot 6 October. — Als men nu in aanmerking neemt dat alle die belemmeringen onberekenbaar nadeel toebrengen en aan den handel op alle die plaatsen welke van de Berkel profiteren, dan zou men toch wel wenschen dat de verschillende autoriteiten konden goedvinden, onderling middelen te beramen, om alle die herstellingen te gelijker tijd te doen, in plaats van zoo als nu, de vaart van 16 Augustus tot 6 October te stremmen. En zoude het voor onze Kamer van koophandel en fabrieken, die in zoolangen tijd geen schijn van leven heeft gegeven, niet pligt zijn, bij tijds die inlichtingen te geven, welke zoodanig ongerief zouden kunnen verhoeden?

— Den 9den arriveerden alhier de fransche generaal Rollin en de overste Favé, vergezeld van den heer Mansfeld adjudant van Z. M. den Koning, ten einde de exercitiën bij te wonen van het alhier in garnizoen liggende korps pontonniers. Nadat deze heeren op de exercitieplaats aan den IJssel waren aangekomen, begonnen de pontonniers met het leggen der brug over die rivier, welke in de beste orde en in zeer korten tijd werd voltooid, en waarover, naar wij vernemen, die heeren hunne gedachten op, voor het korps zeer vereerende wijze, hebben doen kennen.

∴ Niettegenstaande de oogst in het algemeen in bijna overal vrij goed uitvalt, — aldus schrijft onze correspondent te 'S BOSCH, — de aardappelen weinig of soms in het geheel niet door de ziekte zijn aangetast, de graanprijzen in Belgie verminderen, is en blijft hier alles zeer duur. Waaraan toch is zulks toe te schrijven? Zeker geenszins aan gebrek aan levensmiddelen, want er wordt in overvloed aangebragt, maar wel, naar onze overtuiging, aan een volkomen monopolie onder de groothandelaars. Wij bevroeden zeer goed, dat de marktprijzen van den wintervoorraad nog niet zijn vastgesteld, en dat deze zeer zullen afhangen van de omstandigheid, of de Russen al dan niet de Donau-gewesten zullen blijven bezetten, welke de meeste granen aan Europa opleveren, doch wij meenen, dat de tegenwoordige omstandigheden de aandacht der regering buitengemeen tot zich moeten trekken, ten einde zooveel mogelijk door vermindering of tijdelijke afschaffing der belastingen op de voedingsmiddelen, of andere gepaste bepalingen, grootere onheilen te voorkomen.

— Sedert weken heeft men in deze streken zulke schaarschheid aan gew. metsel-steenen, dat sommige aannemers niet kunnen laten voortbouwen, en hunne knechts dagen en dagen zonder werk loopen. Dien ten gevolge zullen die aannemers hun werk niet op den bepaalden tijd in gereedheid kunnen opleveren, door het overwerken zich geldboeten op den hals halen, en daaruit misschien nog regtsgedingen voortspruiten, om te zien wie den partijen de schade moet lijden.

< Men schrijft ons uit BAARDWIJK van den 10den Sinds eenige weken heeft men in deze streken de Zenuwzinkingkoorts zien woelen. Te Capelle in de Langstraat, alsmede te Vrijhoeven Capelle en omstreken, heeft men sedert eenige dagen menig sterfgeval ten gevolge dezer ziekte te betreuren gehad.

— De beursberigten van Waalwijk en Heusden zijn gunstig. De daling der graanprijzen neemt dagelijks toe. Voornamelijk getuigen zulks de beurs van woensdag te Waalwijk en die van heden te Heusden.

Men schrijft ons uit MAASTRICHT: De Ged. St. hebben naar aanleiding van een voorstel gedaan in de laatste Zomervergadering van de Prov. St. eene algemeene collecte in Limburg, uitgeschreven ten behoeve van de min vermogende slagtoffers van de hevige onweders en hagelslagen die den 19 Junij en 8 Julij dezes jaars in sommige streken van Limburg hebben gewoed.

De gezamenlijke schade, die de hulpbehoevende personen door de verwoesting hunner veldgewassen hebben geleden, wordt tot dus ver begroot op *f* 211,618.—

De collecte zal gedurende de eerste tien dagen van October worden gehouden.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Ik verzoek U Ed. een klein plaatsje voor de volgende mededeeling, die, dunkt mij, zekere partij weder volkomen karakteriseert.

Gisteren werd mij door iemand, die hiervan zeer goed onderrigt kon zijn, verhaald, dat eenige inwoners der *grijze bisschopsstad*, — gelijk zij zich te voren zoo gaarne hoorde noemen, — van Utrecht namelijk, bij gelegenheid van den aanstaanden intogt van Zijne Majesteit van plan waren de *roode* baan, in onze oude. schoone driekleur in eene *oranje* te veranderen.

Naauwelijks kon ik mijne ooren gelooven.

Begrijpen de inwoners van genoemde grijze bisschopsstad, — thans de broeikas van het historische groenianisme — dan niet, dat zij door deze handelwijze nog sterker de, door den Paus weggeredeneerde drie eeuwen onzer geschiedenis verloochenen, dan die prelaat het in zijne allocutie heeft gedaan? Hoe is het mogelijk! De vlag waaronder onze vaderen diezelfde drie eeuwen zoo roemrijk hebben gestreden, wordt opgeofferd aan de laffe vleijerij van een oogenblik, en dat door lieden die hunnen mond vol hebben van historie en zeggen er eerbied voor te hebben!

Werkelijk »eigenaardig« ook als een eerste staaltje van de *genetische* strekking van het groenianisme. Die menschen moesten te gelijker tijd voor de blaauwe baan maar liever eene groene in de plaats stellen. — Dat zou een eigenaardig vlaggetje zijn — doch wat jong.

Maar HH. Utrechtenaars! bedenkt gij wel, dat elk Nederlander, die weet wat eene vlag is, die notie heeft voor nationale eer, uw nieuwmodisch doek zal bespotten en verloochenen, gelijk gij de geschiedenis dóór dit doek. Voor ons, die onze driekleur, zoo als zij is, liefhebben, bestaan er slechts twee banieren, waaronder wij willen strijden, om welke wij ons vereenigen, aan welke wij trouw blijven zoolang ons hart trouw gevoelen kan. Deze zijn: de oranje-vaan, — *geheel* oranje, Utrechtsche Heeren! geheel oranje, niet slechts voor een klein gedeelte, — voor welk klein gedeelte gij toch drie roemrijke eeuwen uwer geschiedenis wegwerpt, de oranje vaan, die Turnhout, Nieuwpoort zagen, voor welke Breda, den Bosch, Maastricht en zoo vele andere, toen Spaansche steden gevallen zijn. Die overschaduwde onze brave vaderen, voor die stierven zij. — En ter zee! — getuigt het Gibraltar en Duins, getuig het rivier van Londen, Chattam, Kijkduin, Messina, welke vlag voerden die donder- en doodbrakende vloten, welke vlag werd liever tot de wolken opgevoerd dan voor den vijand gestreken? *Die* vlag was *rood*, wit en blaauw, Utrechtsche »vrienden« en *zoo* blijft zij voor ieder die zijn land en zijn Koning bemint, die eerbied heeft voor zijne historie, in spijt van alle eigenaardige veranderingen, door plaatsstrijkers, daarin gemaakt.

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 12 September 1853.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{5}{8}$ $\frac{13}{16}$ $\frac{5}{8}$			
Dito Certificat.	3	$75\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$	*Hope* 1798/1816	5	$107\frac{3}{4}$
Dito Dito	4	$94\frac{5}{8}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{3}{8}$	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening.	4	$94\frac{5}{8}$ $\frac{11}{16}$	Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	94	Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$99\frac{3}{4}$
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope*	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten.	$2\frac{1}{2}$	$51\frac{7}{8}$	Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$	$52\frac{3}{8}$	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	$74\frac{1}{8}$
Obligatiën	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$22\frac{9}{16}$ $\frac{11}{16}$	Obligatiën	4	$86\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}$
Dito Buitenl.	3	$47\frac{1}{2}$ [$\frac{3}{16}$	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. °/m.	3	$42\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{9}{16}$			
Bew. Sp. Com.		$6\frac{1}{2}$	Metalliek	5	$81\frac{1}{2}$ $\frac{13}{16}$
Amort. Schuld.		$5\frac{1}{16}$	Dito bet. Amst.	5	$94\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$
Portugal.			Dito letter B.	5	$94\frac{7}{8}$ $\frac{1}{2}$
Londen nieuwe.	5	$89\frac{1}{2}$ $89\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$	Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$42\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$
Dito uitgest	4	$108\frac{1}{2}$ $\frac{3}{8}$	Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$42\frac{1}{16}$

Braz. bij Roths. te Londen 1843 5 pct. $99\frac{3}{8}$, $\frac{1}{8}$; Mexic. te Londen Onb. $24\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$; Gren., te Londen p. s. 100. $2\frac{1}{2}$ pct. $21\frac{7}{8}$; Dito Onbepaald $21\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$; Dito Uitgesteld $9\frac{3}{8}$; Venez. $3\frac{1}{2}$ pct. $26\frac{1}{4}$.

Onze fondsenmarkt was heden algemeen zeer flaauw gestemd blijvende de hoofdsoorten van binnenl. en buitenl. effecten circa $\frac{1}{2}$ pct. lager met verkooporders, welke op de lagere buiten[illegible] kunnen bewerkstelligd worden.
